CLOUDY
Debesuota, dieną 40°, naktį 30
Saulė teka 7:00, leidžiasi 5:10

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1 - 6106
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Vasario-February 5 d., 1973 m. Kaina 15c 30

HENRY KISSINGERIS VĖL VAŽIUOJA Į KINIJA

VLIKO TARYBOS POSĖDIS

Š. m. sausio 26 New Yorke įvyko Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis. Buvo peržvelgti paskutiniai protokolai, išklausyta Vliko Valdybos veiklos apžvalga, svarstytas Vliko Seimo Tarybai pavedimas ir kt.

Vicepirmininkas Juozas Audėnas Tarybą painformavo apie paskutinių dviejų mėnesių Valdybos veiklą. Pranešėjas pirmiausia priminė apie okup. Lietuvoje nesiliaujantį Bažnyčios persekiojimą, dėl kurios laisvės tauta atkakliai kovojanti. Tos kovos padariniai yra nuolatiniai kunigų teismai, žmonių, ypač moksleivių, persekiojimai ir pan. Gyventojai daug rizikuoją rašydami pareiškimus, peticijas, skundus — ir viskas atsimuša, kaip žirniai į sieną. Paskutiniu metu buvo surinkta daug tos kovos dokumentų. Jau išleisti du dokumentų leidiniai, pavadinti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Jie skelbiami Eltoje ir numatoma išleisti atskiru leidiniu anglų kalba.

Valdyboje yra susikaupę daug reikalų, ir ji posėdžiauja kas savaitę Kalėdų — Naujųjų Metų šventėms buvo išleistas visiems lietuviams sveikinimo žodis. Vasario Šešioliktosios minėjimas paruoštas nutarimų projektas — pavyzdys, kurio paklausa esanti didelė. Valdyba smulkiai peržiūrėjusi Seimo nutarimus ir ieškojo būdų jų įvykdymui. Vienas jų tai paruošimas etnografinių Lietuvos sienų studijos, o antras išsiaiškinimas su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga dėl jos dalyvavimo Vlike. Pranešėjas parodė autentišką laišką apie Simo Kudirkos gyvenimą sunkiųjų darbų vergų stovykloje Sibire. Kudirkos dienos darbo norma esanti kibiru išnešioti dvi tonas cemento, karučiu vežioti žvyrą ir smėlį. Visą dieną jis esąs maitinamas ta pačia sriuba, kurion įdedama 10 gramų aliejinių riebalų. Per mėnesį gaunąs 750 gramų cukraus. Kol Kudirka neiškalėsiąs penkerių metų, tol jam nebūsią leista priimti riebalų iš šalies. Valdyba numato tuo reikalu kreiptis į JAV Prezidentą.

Artinantis metinei sukakčiai (gegužės 14 d.), kai Romas Kalanta Kaune paaukojo savo gyvybę dėl Lietuvos laisvės, Valdyba yra nutarusi išleisti jo gerai paruoštą paveikslą, kuris turėtų būti matomas kiekvienos lietuvių šeimos namuose.

J. Audėną papildė vicepirmininkas Jurgis Valaitis apie Baltų Santalką, kuriai dabar vadovauja lietuviai dr. J. Valiūnas, J. Valaitis, ir A. Razgaitis. Pirmame Santalkos posėdyje, įvykusiame sausio 22 d. buvo apsvarstyta (a) Europos Saugumo Konferencija, kurios paruošiamieji darbai vyksta Helsinkyje; Vlikas savo memorandumą jau pasiuntė, estai ir latviai ruošiasi pasiųsti; (b) Baltų Informacijos Centro organizavimas; (c) Studijuoti Sovietų S-gos užsimojimą "respublikų" sienų numatomus keitimus ir kaip jie gali paliesti okupuotąsias Baltijos valstybes.

Visus iškeltuosius klausimus Tarybos nariai išsamiai diskutavo. Seimą pavedimą Tarybai sudaryti komisiją, kuri nagrinėtų galimybes Vliką sudarančioms grupėms jungtis į stipresnius vienetus", dėl užsitęsusių ilgų diskusijų atidėjo kitam kartui.

Posėdžiui pirmininkavo Rima Čerkeliūnienė, socialdemokratų atstovė, sekretoriavo Juozas Pažemėnas,, Vienybės Sąjudžio atstovas. *(Elta)*

IŠ VISO PASAULIO

ČIKAGA. — Policijos viršininkas Conlisk paskelbė planą kovai prieš kyšius imančius policininkus. Įsakyta suimti automobilistus, kurie sustabdyti gatvėje, pasiūlo policininkams pinigų. Policininkai, kurie priims kyšį, bus pašalinti iš darbo. Policininkai, kurie žinodami nutylės kitų imamus kyšius, bus pašalinti iš darbo. Bus apklausinėti visų tavernų savininkai, ką jie žino apie kyšius imančius policininkus.

WASHINGTONAS. — Nedarbas Amerikoje sausio mėn. siekė 5%, kas yra žemiausias nuošimtis per dvejis su puse metų. Čikagos ir apylinkių bedarbių nuošimtis buvo 3.8%.

FORT BENNING. — Neseniai gavęs advokato teises prezidento žentas Edward Finch Cox įstojo į karininkų mokyklą Fort Benning, Georgia. Jis studentu būdamas priklausė ROTC korpusui ir išsitarnavo leitenanto laipsnį.

MIAMI BEACH. — Policija jau suėmė Charles Reardon, kuris įžengęs į žmonių pilną kavinę, papylė ant žemės gazolino ir jį padegė. Kavinėje buvo 200 žmonių, 52 buvo sužeisti kilusioj panikoj ar prisikvėpavę dūmų.

EAGLE GROVE. — Iowoj dujų sprogimas sugriovė restoraną, kelias krautuves ir išdaužė langus plačioje apylinkėje. Žuvo 13 žmonių.

SAN DIEGO. — Jūrų laivyno vadovybė įsakė laivų kapitonams tyliai atsikratyti tokių jūreivių, kurie kelia neramumus ir neįsijungia į drausmės palaikymą. Tokie vadinami "netinkamais tarnybos pratęsimui". Praėjusiais metais keliuose laivuose įvyko rasinių neramumų.

Neleidžia kalbėti su korespondentais

MASKVA. — Sovietų milicija Maskvoje suėmė du jaunus žydus, kurie bandė susitikti su vakariečiais korespondentais. Viename atvejuje Aleksei Tumerman buvo civiliai apsirengusių sovietų žvalgybos valdininkų permuštas ant žemės ir suspardytas po jo susitikimo su V. Vokietijos korespondentu Maskvos gatvėje. Korespondentas matė, kaip apie 20 vyrų išlipo iš kelių automobilių, sekusių vokiečio automobilį, ir pradėjo Tumermaną tampyti ir mušti.

Antras žydas Aleksander Levich buvo suimtas, kai jis bandė įlipti su dviem britų korespondentais į jų automobilį.

Ši žiemos fotografija daryta Suomijos šiaurėje, netoli Pattikakoski kaimo. Čia žiemos naktis tęsiasi du mėnesius. Fotografijoje matoma šviesa yra — mėnulio.

RUSAI PADEDA SEKTI LIETUVIUS

Cituodamas "Elta-Pressedienst", vokiečių kalba laikraštis "Neu Bildpost" p. m. gruodžio 17 laidoje patalpino straipsnį "Verfolgt und Verleumdet" "Persekiojami ir Niekinami". Paminėdamas Sovietų okupuotos Lietuvos tikinčiųjų vargus, laikraštis sako, kad labiausiai nuo saugumo policijos kenčia mažmiesčių gyventojai, nes juos lengviausia sekti. Juos šnipinėti ir policijai pranešinėti padeda ir "Lietuvon atgabentieji rusai intelektualai, ūkininkai ir studentai". Lietuvos katalikai, aktyviai remiantieji savo kunigų veiklą, yra sekami ir įvairiais būdais bauginami ir grąsinami.

Apie kunigus policija renka įvairių įvairiausias žinias, liečiančias jų charakterį, moralę ir politinius nusistatymus. Policijai ypač esą svarbios žinios, kurios gali padėti kunigą iš jo užimamos vietos iškelti, kaip tai: Girtuokliavimas, narkotikai, moterys... Sekimų rezultatai skelbiami per spaudą ir radiją. Pagaliau partija nutaria, kokių priemonių reikia imtis "žmonėms apsaugoti" nuo kunigo. Viena dažniausiai vartojamų priemonių yra "gero vardo nužudymas". Tokiais atvejais pagalbon šaukiami ir psichiatrai ir pedagogai ir rašytojai, kurių pranešimai naudojami "suklaidintai visuomenei į gerą kelią atvesti."

Nagrinėjami ir kunigų pamokslai ir, jei jie režimai nepatinka, kunigai šaukiami pasiaiškinti. Jeigu dvasiškiai nepaklusta valdžios ar saugumo nurodymams, jiems atimamas "darbo leidimas" vieniems, dviem ar trejiems metams. Šita bausmė dažnai taikoma kaip tik tokiems kunigams, kurie žmonių yra labiausiai mėgiami. Prieš kunigus, prie kurių nežiūrint geriausio noro nerandama jokio priekabio, vartojami kitokie metodai: kaip pav. kun. Kunevičius ir Valkininkų klebonas Algimantas Keina buvo apkaltinti, kad esą "nedisciplinuoti" ir pašaukti kariuomenėn. Pastarasis jau anksčiau buvęs nubaustas 50 rublių, tariamai už tai, kad jis pavedė mergaitei paruosti prie komunijos 3 vaikus.

Jis buvo taip pat apkaltintas tuo, kad laikąs mišias jaunimui ir, kad leidęs prie altoriaus patarnauti nepilnamečiams. Panašiai buvo nubausti kiti kunigai, kurių nusikaltimai buvo dar nekaltesni: kai kurie leido vaikams, tėvams čia pat esant, dalyvauti procesijose; kitas, būtent Eišiškių klebonas, buvo apkaltintas sabotažu, nes jis per pamokslą paraginęs savo parapijos moteris ateiti kitą sekmadienį patvarkyti bažnyčią, ir jos — taip buvo argumentuojama — per tai buvo atitrauktos nuo laukų darbų bendruomenės nenaudai. *(Elta)*

Žydai savinasi lietuvių darbus

FORT MYERS. — Floridos laikraštyje "Fort Myers News-Press" gruodžio 17 d. kaž koks Joe Plattner pareiškė, kad Lietuvos laisvės demonstracijose suimtu asmenų daugumas buvę žydai. Į tai sausio 24 d. stipriai atsiliepė žurnalistas Vilius Bražėnas, minėto laikraščio skaitytojas.

Jis rašo, kad šis Plattnerio pareiškimas ne tik yra visiškai klaidingas, bet ir įžeidžiąs drąsius, prispaustus lietuvius, kurie nuo pat savo valstybės įsteigimo prieš aštuonius šimtmečius nuolat kovoja už savo laisvę. Nors jie visada dėkingai priėmė kitų paramą ir pagalbą, tačiau jie niekad neprašė kitų už juos kovoti.

Toliau Bražėnas rašo: Žinodami žydų intelektualu drąsos pavyzdžius ir jų pasisakymą už žmonių teises ir visų sovietų valdomų tautų apsisprendimą, nenustebtume, kad kartu su lietuviais katalikais praėjusių metų gegužės mėn. demonstravo ir keli žydai, tačiau tvirtinimas, kad daugumas demonstrantų buvo žydai yra priešingas liudininkų pasakojimams ir Vakarų Europos spaudos aprašymams.

Miestų vadovai kritikuoja biudžetą

WASHINGTONAS. — Amerikos miestų merų organizacija paskelbė raportą, kuriame kritikuoja prezidento Nixono planus sumažinti lėšas vietinėms problemoms. Jo pasiryžimas leisti miestų savivaldybėms spręsti daugiau problemų yra sveikinamas, tačiau jo nutarimas mažinti išlaidas yra puolamas.

Raporte sakoma, kad nutraukimas daugelio "didžiosios visuomenės programų dalies kai kuriuose miestuose paliečia tų miestų gyvybę. Federalinių mokesčių netekimas privers kai kuriuos miestus pakelti vietinius mokesčius. Nutraukus kai kurias miestų išvystymo programas, atsiras daugiau bedarbių, bus mažiau statoma namų ir miestų lušnynai dar daugiau didės.

Atskiros valstijos pritrūkusios lėšų savo reikalams, vis dažniau žiūri į valstijų loteriją, kaip į vienintelį užtikrintą pajamų šaltinį. New Yorkas iš loterijos pernai turėjo apie 52 milijonus dolerių gryno pelno. New Jersey pelnas — 33 mil., Massachusetts — 22 mil., Pennsylvanijos — 46 mil.

Pernai loteriją įsivedė Michigano valstija ir parduoda apie 5 milijonus bilietų kas savaitę. Gryno pelno valstijai lieka po milijoną į savaitę.

Prašo medžiagos

Studiją apie Sovietų Sąjungos apimtyje esančių tautų dalyvavimą Sąjungos apimtyje esančių tautų dalyvavimą Sąjungos kariuomenėje ruošia JAV kariuomenės majoras John H. Lobingier. Jam ypač reikia medžiagos apie sovietų karinės vadovybės politiką ne rusų tautų atžvilgiu, jų rekrutavimą, pasiskirstymą, karinį lavinimą, patirti karo metu, politinį patikimumą ir jų diskriminaciją. Rašyti šiuo adresu 1524 Oakhurst Ave, Norman, Oklahoma. 73069. (E)

BUS SVARSTOMA VIETNAMO TAIKA

WASHINGTONAS. — Washingtone ir Pekine vienu metu buvo paskelbta, kad vasario 15 d. į Pekiną atvyks prezidento patarėjas Henry Kissinger ir tarsis su Kinijos vadais iki vasario 19 d. Kaip jau paskelbta, Kissingeris prieš šią kelionę vasario 10 d. vyks į Hanojų. Trumpame pareiškime sakoma, kad Kissingerio kelionės tikslas yra konkrečiai pasitarti su Kinijos vadais apie santykių tarp Kinijos ir Amerikos tolimesnį vystymą normalizavimo kryptimi ir pasikeisti nuomonėmis apie abiems pusėms rūpimus klausimus.

Nixonas nominuotas Nobelio premijai

OSLO. — Paprastai Nobelio Fondas niekada neskelbia, kas ir kodėl yra nuominuoti gauti Nobelio premijas. Penktadienį fondo pirmininkas padarė išimtį, paskelbdamas, kad tarp 40 kandidatų gauti Nobelio Taikos premiją yra prezidentas Nixonas. Jis nominuotas ne už Vietnamo taiką, bet už tai, kad jis važiavo į Pekiną ir į Maskvą, kad susitarė apriboti atominius ginklus.

Tarp kandidatų Taikos premijai yra Jugoslavijos prezidentas Tito. Prezidentą Nixoną nominavo grupė respublikonų politikų ir amerkiečiai diplomatai. Kadangi Amerikos ir prezidento Nixono vardas Skandinavijoje dėl Vietnamo karo nėra labai gerbiamas, abejojama, ar jam ta premija bus paskirta.

Demonstracija prieš abortus

ČIKAGA. — Šeštadienį Čikagos miesto centre įvyko katalikų organizuota demonstracija prieš Aukščiausiojo Teismo sprendimą palengvinti abortų operacijas, panaikinant atskirų valstijų įstatymus, tokias operacijas draudžiančius. Dalyvavo apie 8,000 žmonių, labai daug moterų. Mes nestovėsime nuošaliai ir nežiūrėsime, kaip žudomi milijonai nekaltų kūdikių, pareiškė Mary Towne, Illinois Citizens Concerned for Life pirmininkė.

Kunigas William Cogan pareiškė savo kalboje: Daktarai visoje Amerikoje stovi pasiruošę su savo iščiulpimo pompomis žudyti vaikus už 125 dol. kiekvieną. Tokie daktarai, kurie daro abortus yra medicinos prostitutės, pasakė Cogan.

Connally neturįs politinių planų

WASHINGTONAS. — Buvęs iždo sekretorius John Connally pareiškė spaudai, kad jis neturi jokių politinių planų ir šiuo metu negalvoja apie kandidatavimą į kurią politinę vietą. Korespondentams paklausus apie prezidento Nixono pareiškimą, kad Connally tiktų bet kuriai pozicijai, įskaitant prezidentūrą, Connally pasakė, kad jis prezidentui dėkingas už tokį pasitikėjimą, tačiau jis neturįs noro siekti politinės vietos.

Washingtone kalbama, kad prezidentas mieliau norėtų matyti Connally sekančiu respublikonų kandidatu į prezidentus, negu viceprezidentą Agnew. Abejotina ar ilgametis demokratas Connally gautų respublikonų nominaciją.

Kissingeris Kinijoje jau yra buvęs penkis kartus, paskutinį kartą birželio 19 — 23. Amerikos vyriausybė supranta, kad Indokinijos taikos ar karo klausimas didele dalimi priklausys nuo Kinijos ir Sov. Sąjungos laikysenos. Jei Šiaurės Vietnamas negaus ginklų, jis negalės pradėti naujų invazijų į kaimynines šalis.

Vienas iš svarbių klausimų, kurį Kissingeris Pekine svarstys, bus numatoma tarptautinė 12 valstybių konferencija, kuri turėtų garantuoti Vietnamo taikos susitarimą. Konferencija turėtų prasidėti vasario 26 d.

Tarptautinė paliaubų priežiūros komisija, sudaryta iš Vengrijos, Lenkijos, Kanados ir Indonezijos karininkų, šią savaitę įsteigs stebėjimo punktus septyniuose Pietų Vietnamo miestuose. Tos komisijos kanadietis narys Mochel Gauvin pareiškė, kad šią savaitę laukiama pirmųjų amerikiečių karo belaisvių paleidimo.

— Per budistų Naujuosius Metus karo paliaubų laužymas suretėjo.

Kremlius išvarė žemės ministerį

MASKVA. — Vakarų stebėtojai seniai laukė, ką Kremliaus vadai pasirinks atpirkimo ožiu už nepasisekimus žemės ūkyje. Dabar paskelbta, kad iš pareigų pašalintas sovietų žemės ūkio ministeris Vladimir Mackevič, kuris pernai kelis kart lankėsi Amerikoje. Jo vieton paskirtas galingojo politbiuro narys, žemės ūkio reikalų specialistas, Dimitry Stepanovič Polijansky.

Polijanskis iki šiol buvo premjero Kosygino vienas pavaduotojų. Jis iš tų pareigų atleistas.

Vakarų stebėtojai, matydami šios žiemos sąlygas Sovietų Sąjungoje, tvirtina, kad ir 1973 metai gali būti blogo derliaus metai. Daugelyje Sovietų Sąjungos vietovių buvo labai mažai sniego ir daug kur pasėlius išnaikino šaltis.

Rusams pavojingų mitų žlugimas

Maskvos žurnale "Voprosy Literatury" (1972, Nr. 7), partinis kritikas Leonidas Terakopianas labai palankiai įvertina J. Avyžiaus romaną "Sodybų tuštėjimo metas", neseniai pasirodžiusį rusų kalba pavadintą "Paprasta pastogė". Terakopiano, žurnalo "Družba Narodov" vyr. redaktoriaus pavaduotojo, susižavėjimo pagrindas politinis. Avyžiaus romanas geras, nes jis "įrodo" nacionalistinių "mitų" žlugimą, teigia sovietinius idealus. *(Elta)*

REPORTAŽAS IŠ WISCONSINO

Lietuviai kultūrinėje veikloje

Praeitais metais Wisconsin'o lietuviai nesnaudė: piknikavo, žuvavo, atostogavo, iškylavo, stovyklavo ir įvairiomis progomis tarp kitų tautų lietuvius atstovavo. Vieni jau buvo periodinėje spaudoje aprašyti, bet kiti, kuriuos aš skaitau svarbesniais, net nebuvo paminėti. Taigi sustosime daugiau prie jų: lietuvių pasirodymas Fon Du Lac tautų šventėje, lietuvių atstovavimas Sommer Fest Milwaukee'je ir lietuvių pasirodymas lapkričio mėn. 17 — 19 d. Folks Fair festivalyje Milwaukee'je.

FON DU LAC TAUTŲ ŠVENTĖ

Įvyko praeitų metų birželio 3 — 4 dienomis. Pats miestas įsikūręs prie didelio ežero apie 60 mylių į šiaurę nuo Milwaukee. Gyventojai yra įvairių tautų. Naujai atvykusių daugiau yra latvių. Apylinkėje gyvena ir keliolika lietuvių. Kiek toliau nuo Fon du Lac yra Seboygan miestas, kur lietuviai turi net savo parapiją. Anksčiau ši lietuvių kolonija buvo labai gyva, bet laikas daro savo: senieji miršta, o ne visi jaunesnieji nori jungtis į lietuvišką veiklą, taigi veikimas mažėja. Fon Du Lac lietuvius atstovavo Kenošos lietuviai, vadovaujami p. Balčiūnienės ir dr. Balčiūno. Kadangi tai buvo atostogų metas, jaunimas buvo išvažinėjęs, nepajėgta tenai lietuviškus šokius pademonstruoti, bet buvo suorganizuota lietuviška paroda ir pardavinėjami lietuviški valgiai.

Dabar reikia pasakyti, kad Kenosha vietoj vienos šokėjų grupės jau turi tris. Viena šokėjų grupė — "Bijūnas" jau seniai kaip šoka. Prieš maždaug pusantrų metų susidarė jaunių, tai yra jaunesnių kaip 16 metų šokėjų grupė, kuri jau gerai užsirekomendavo. Dabartiniu metu organzuojasi dar trečioji grupė iš Šv. Petro parapijos mokyklos. Taigi, kai kitur šokėjų grupės griūva, chorai nyksta, Kenosho'je auga. Visų šokių grupių vedėju yra Stasys Milašius. Reikia pažymėti, kad jam atlyginimo niekas nemoka. Reikia galvoti, kad viena iš tų grupių sekančiais metais jau lietuvius atstovaus Fon Du Lac su šokiais.s

Su šokiais reiškėsi daugiausia lenkai. Pažymėtinas jų jaunas akordeonistas, gal kokios dvylikos ar keturiolikos metų, bet akordeoną valdė meistriškai, o šokėjai šoko vieną šokį po kito, pradėdami mazūru, o publika po kiekvieno šokio atsilygino ilgais plojimais. Vėliau pasirodė vokiečių jaunių grupė, o vėliau sekė kitos. Reikia pasakyti, kad salė šokiams nepritaikyta, panaši į Lietuvos ūkininko klojimą, grindys tiktai cementu išlietos. Bet nei vienas šokėjas nesuklupo ir savo partijas atliko gerai.

Lietuviai pardavinėjo cepelinus, balandėlius, napoleoną, rožytes, morkų tortą ir įvairių rūšių sausainius. Parodoje buvo išstatyta aliejiniais dažais dažytas paveikslas "Vytautas prie Juodųjų Jūrų" ir didelė dalis keramikos išdirbinių. Dalis keramikos buvo pardavinėjama. Taip pat buvo pardavinėjami : žvakės, zuikučiai ir kiti žaislai vaikams. Atsilankė vietinės radijo stoties atstovai, kurie turėjo "interview" su lietuviais ir kitų tautų atstovais. Matėsi olandai pardavinėjo malūnus, vokiečiai — dešras, rusai — medžio išdirbinius. Čia dalyvavo ir vienas moterų vienuolynas su savo išdirbiniais. Iš lietuvių labai daug darbo įdėjo: Darbutai, Marija ir Stefanija Pelanis, Genienė, Federavičienė, S. Gedgaudas, Desmore ir kt.

SOMMER FEST MILWAUKEEJE

Jau dabar tradicija virto, kad Milwaukės mieste vadovybė kiekvienais metais ruošia vasaros festivalį, kuris vyksta 10 dienų ir sutraukia netoli milijono dalyvių. Festivalin renkasi jauni ir maži, seni ir liekni. Festivalio vadovybei sudaro daug galvosūkio, kaip visų norus patenkinti, kad sekančiais metais vėl atsilankytų. Tam tikslui kviečiami žymūs dainininkai, sportininkai, klaunai, cirko dalyviai ir įvairių rūšių menininkai. Mažieji stovi, kur meškos šokinėja ir ant rutulių vaikščioja. Senieji spiečiasi prie bravorų ir siurbčioja alutį, tuo pat metu stebėdami įvairias programas, o didesnė dalis jaunimo trepsi kojomis orkestro garsams pritariant. Ir taip sukasi viena po kitos poros: kai kurių veidai įraudę ir prakaitas liejasi.

Tokioms programoms išpildyti kviečiami ir įvairių tautų šokėjai. Lietuvius atstovavo "Bijūno" šokėjų grupė. Šokama specialioje įvairiom šviesom apšviestoje scenoje. Lietuviai labai gerai pasirodė. Be lietuvių šoko: latviai, vengrai, vokiečiai, serbai, lenkai ir kitos tautos. Prie pat tos pačios vietovės, kur vyksta "Sommerfest" paprastai yra įsikurdinęs ir cirkas su vissomis savo programomis. Čia vaikai jodinėja ant arkliukų, važinėja automobiliais, o kitur vyresni žmonės išbando laimę mesdami žiedus ar pinigus ant lėkščių, o tretieli landžioja po stiklinio namo labirintus, kur sunkiai suranda išėjimus. Vienu žodžiu milwaukiečiai turi progą

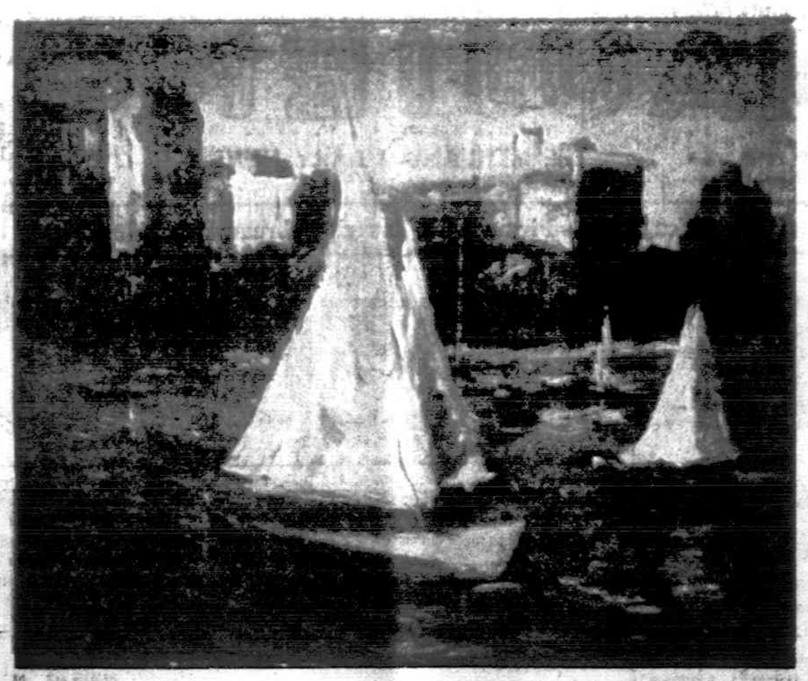

M. ŠILEIKIS — Prieplauka (Tapyba)

tinkamai praleisti laiką ir išleisti nemažai pinigų.

Trečioje vietoje Sommerfest rajono ribose pastatytos įvairios palapinės, kur vienur darytos iš Kenoshos, Racine ir Waukegano šokėjų, taigi yra nelengva problema su repeticijomis, bet vis tiek visos kliutys nugalimos, jeigu tiktai yra noro. O jaunimui noro netrūksta.

Labai gerai pasirodė mažesnieji šokėjai. Su laiku iš jų išaugs tikri šokėjai. Jau gerai mankštinasi ir Šv. Petro lietuvių parapijos mokyklos šokėjai. Šioje šokių grupėje rasite įvairių tautų kilmės atstovus, bet visi šoka už savo mokyklą. Kiek atrodo, pirmąjį viešesnį pasirodymą šiais metais turės vasario mėn. 25 d. Kenoshos Eagle klube. Taigi jiems linkime geriausio pasisekimo. Šokiuose premijas laimėjo: Bulgarai, kroatai, vokiečiai, italai, korėjiečiai, negrai amerikiečia square - dancers, rumunai, serbai, ispanai ir ukrainiečiai. Lietuviai šokėjai pusę premijos atidavė International institutui ir likusius 250 dol. prašė persiųsti Balfui.

TAUTŲ PARODOS

Parodos vyko dviejose salėse prie auditorijos. Lietuviai šiais metais parodė lietuvišką namelį, kuriame iš plastikinių šiaudų buvo dirbami įvairūs kalėdų eglutei papuošalai. Čia darbavosi mokyklinio amžiaus vaikai su Šv. Petro mokyklos mokiniais.: buvo gaminamos įvairios žvaigždės, liktoriai ir kiti puošmenys. Ypatingai mažieji buvo apstoję lietuvių parodos vietą, kur tokio pat amžiaus jaunuoliai darbavosi. Parodos premijas laimėjo čekai., graikai, vengrai, izraelitai japonai ir norvegai.

Maisto skyriai: šiais metais kaip ir kiekvienais metais buvo auditorijos rūsyje. Čia minios banguoja nuo vieno stalo prie kito. Prie kai kurių tautų stalų susidarė net eilės. Lietuviai šiais metais pardavinėjo cepelinus, napoleoną, lašinėčius, beržo šakas, dešras ir įvairius sausainius. Kaip prekyba ėjo su cepelinais, galima spręsti iš to, kad buvo suvartota 14 maišų bulvių (po 100 svarų maiše). Latviai pardavinėjo žąsį, žinoma, be plunksnų ir keptą. Danai įvairios rūšies sausainius. Italai — pizzą ir sausainius. ir . t.

PARDAVIMO SKYRIAI

Šiais metais buvo tarp auditorijos ir arenos. Lietuvių skyrius buvo pirmas einant iš auditorijos kairėje pusėje. Pardavimo skyrių organizavo Šv. Petro mokyla, p. Petkūnienė — jaunesniųjų šokėjų grupei ir p. Balčiūnienė — Balfui. Prekyba ėjo labai gerai. Buvo pardavinėjama žvakės, keramika ir kiti rankų darbo gaminiai. Kitos tautos pardavinėjo kristalinius indus, švilpukus vaikams, skareles, įvairius žaislus ir kt.

Suomiai šiais metais pardavė prekių už šešis tūkstančius dolerių. Žinoma lietuviams toli iki tos sumos, bet prekyba kiekvienais metais auga ir gal po dešimt metų bus pasiekta netoli tos sumos.

PASILINKSMINIMŲ SKYRIUS

Šiais metais buvo auditorijos patalpose. Patalpa didelė galinti sutalpinti apie penkis tūkstančius žmonių, išpuošta įvairių miestų paveikslais. Muzikantai griežia vieną šokį po kito, o jaunimas ir dalis senimo trepsi koja į grindis. Grindys storos, nelinksta. Šitaip bešokdami sušyla ir ištrokšta. Reikalinga numalšinti troškulį ir atvėsti. Šia proga kaip tik pasitarnauja Pabst alaus bravaras. Šaltas alutis atvėsina ir nuramina troškulį. Vėliau išeina įvairių tautybių šokėjai palinksminti pailsusius, o kada publika atsilsi vėl prasideda šokiai ir visa tai už vieną dol. ir 50 centų (įėjimo bilieto kaina). Reiškia žmogus už tą kainą gali gerai pasilinksminti, pažiūrėti įvairių parodų ir įvairių rūšių programų.

Visa tai suruošti reikia įdėti daug darbo. Čia pasidarbavo St. Milašius su Bijūno" ir jaunių šokių grupėmis. Visa Darbutų šeima, Budreckas, Kaminskaitė, Gedgaudas, Labec- kiene, Genienė, Velvikas, Federavičiai, Vadeiša, Ališauskienė, R. Milašius, M. ir S. Pelanis, Desmor, Mastauskai, Šv. Petro bažnyčios nariai su mokytoja Laura Lauraitiene. Šumskaitė, Milašienė, Balčiūnienė, dr. Balčiūnas, Petkūnienė ir kt.

Ž.

DIRBTINIAI DANTYS

Dirbtiniai dantys nėra šių dienų išradimas. Juos galima rasti senų piešiniuose senajame Egipte. Jau 800-400 metų prieš mūsų erą primytyvias protezas mokėjo pagaminti etruskai ir fenikiečiai. Tokių protezų galime pamatyti Luvre. Kiniečių literatūroje kalbama apie dantis iš bambuko medienos, o romėnų teisėje buvo nuostatas, leidžiąs perdirbinėti auksą iš mirusiųjų žmonių dantų. Viduramžiais dirbtinius dantis gamino arabai ir persai ir dažniausiai juos gamino iš žvėrių kaulių ar drambliakaulio. Pirmieji porcelano (emalio) dantys pasirodė tik XVIII amžiuje.

NETIKĘS FILMAS

— Kaip tau patiko filmai?

— Nelabai. Išsėdėjau tik du seansus.

MIEŽELAIČIO ŽVAIGŽDĖS

Mieželaitis gieda:

— Mano mintys
primena lakius paukščius.
Jų sparnai gražiau kas dieną auga
Pakelia žvaigždžių trauka jas į aukščius.
Nugali jos seną žemės trauką...

Reiškia, pono Mieželaičio mintys nugalėjo žemės trauką ir pakilo į aukščius, prie žvaigždžių... prie tikrų žvaigždžių:

— Ir papildė dangų žvaigždėmis žmogus —
Rubino žvaigždėm
Nuo Kremliaus bokštų...

Žinote, nemėginkite nieko daugiau pridėti — poezija...

A. Baltušis

SAVE AT
Mutual Federal Savings and Loan
INSURED UP TO $20,000 FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Phone 847-7747
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
HEAL 6% Per Annum ON SAVINGS CERTIFICATES OF $10,000, OR MORE 2 YEAR MATURITY
Paid and Compounded QUARTERLY 5% Per Annum REGULAR PASSBOOK ACCOUNT
NOW INSURED TO $20,000.

KITA KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti b..k. knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar bibliotyną

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 392 pusl. $6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl. $6.00
Prof. Vacl. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrištas, 431 pusl. $7.50
Prof. Vacl. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrišta — $3.00, minkštais viršeliais — $2.00; II dalis, 225 pusl., įrišta — $3.00, minkštais viršeliais — $2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. $2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p.... $5.50
Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 pusl. $3.00
P. Liūdžiuviene, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ, 88 pusl., $1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJA AMERIKOJE, 297 p. įrišta — $5.00 minkštais viršeliais — $4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl. dabar tik $10.00

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-5100

They laughed when I bought my first Bond.

In my neighborhood everyone was poor. Most of us were lucky if we had enough food to eat or clothes to wear. So like most kids we spent a lot of time talking about the things we wanted out of life. Things like owning a big car, wearing fine clothes and going to all of the best places. Boy, we could hardly wait to grow up.

Like the other kids I had little odd jobs in grammar school but I got my first real job when I started high school. I was a junior clerk in a big department store. That's where I first heard about U.S. Savings Bonds. My boss asked me if I wanted to join the Payroll Savings Plan and I said yes. A month later I got my first bond.

When my friends found out they really had a good laugh. Imagine buying U.S. Savings Bonds when there were so many other great things to buy. Well, they kept laughing and I kept saving all through high school.

After graduation some of us wanted to go to college. And that's when my Bonds really came in handy. They not only helped pay my tuition, but also helped buy some books.

Well, I'm a senior now and looking forward to graduation. Unfortunately, a lot of my friends never even got started. And to think they laughed when I bought my first Bond.

Now E Bonds pay 5½% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. While needed they can be banked at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Buy U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

ALFONSAS NAKAS

METŲ PABAIGOS ŽURNALAI

Tik ką perskaičiau Į Laisvę 56 (93) numerį, datuotą 1972-jų gruodžio ir Aidų 8 numerį, papuoštą dar ir 254 - 268 skaitlinėmis bei 1972 m. lapkričio data. Abu žurnalai mane pasiekė antroje gruodžio pusėje, kartu su kalėdinio pašto lava. Apie vieną ir apie kitą verta pasakyti po keletą žodžių paskyriui.

Į Laisvę

Čia pats pirmasis straipsnis yra ir pats įdomiausias. Tai Kęstučio Kazimiero Girniaus "Išeivijos ateitis jaunimo perspekty voje". Autorius, kaip iš vėlesnių užuominų tame pačiame žurnale paaiškėja, yra doktoratą beruošiąs jaunas vyras. Jo įdomų straipsnį skaitėme Aiduose 1972-jų pradžioje. Tuomet jis siūlė II PLJ kongresui kai kuriuos receptus. Dabar irgi liečia jau praėjusį kongresą ir daro išvadas apie lietuviško jaunimo, tad ir lietuviškos išeivijos ateitį. Pesimizmo jo straipsnyje apstu, bet tas pesimizmas nėra iš piršto išlaužtas, neigi perdėtas. Iliustracijai cituoju: "...jei jaunimas tik šoks ir dainuos (turima galvoj tautiniai šokiai ir dainavimas taut. šokių ir dainų šventėms, A. N.), bet neskaitys ir nerašys, tai po kiek laiko nusibos ir lietuviškos dainos ir šokiai ir lėtai jie bus pakeičiami kitų tautų šokiais ir dainomis. Jei kas domisi tik dainomis, tam visos dainos lygiai artimos". Vėlgi, štai, kaip autorius aptaria tremtinio sąvoką, tremtinį atskyręs nuo išeivio: "Tikri tremtiniai tai tie, kurie pasitraukę iš savo krašto, ne begėdiškai palikdami gimtuosius namus pačią sunkiausią valandą, bet pasirinkdami tremtį tolesnei kovai už tautą ir laisvę. Tik tie būsime buvę tikri tremtiniai, apie kuriuos galės pasakyti: jie paliko namus, bet nepaliko nei kovos, nei tautos". Bara atlaidžią, anot jo, grafomanišką, lietuviškai rašyti bandančių jaunuolių kritiką, bara nepakankamą lituanistinį švietimą, skatina santykiavimą su kraštu, lietuvių kalbos ir literatūros studijavimą tenajos.

Aloyzo Barono pažvalga į 1971 m. literatūrinėms premijoms pasiūlytą prozos bei poezijos derlių pavergtoj Lietuvoj, nepretenduoja į vispusišką tų kūrinių kritiką, bet eiliniam eventualiam skaitytojui ganėtinai išaiškina, kieno ir kaip tie kūriniai parašyti.

Vienas iš svarbiųjų 1941 m. sukilimo vadų, velionis Leonas Prapuolenis prisimenamas keleriopai: Mykolo Naujokaičio atsiminimų pluoštu ("Su Levu 113"); keturių vyrų (Kazio Škirpos, dr. Adolfo Damušio, Vytauto Vaitiekūno ir Igno Kazlausko) žodžiais, pasakytais laidotuvių metu; paties L. Prapuolenio laišku K. Škirpai, iš Berno į Paryžių rašytu 1945 m. pavasarį.

"Poetas publicistikoje"—Juozo Kojelio, Į Laisvę redaktoriaus, straipsnis apie Bernardo Brazdžionio politinę-visuomeninę liniją septyniolika metų redaguotose Lietuvių Dienose. Eilę B. Brazdžionio raštų citatų perpynęs savo išvedžiojimais bei paaiškinimais. J. Kojelis labai vykusiai nušvietė didžiojo poeto politines pažiūras, įsitikinimus. Nesiaiškinsiu kodėl, bet esu vienas iš tų, kurie L. Dienų neprenumeravo. Pas mane užklysdavo tik paskiri žurnalo numeriai, gal du ar trys per metus. Išties, B. Brazdžionio vedamųjų nepažinojau. J. Kojelis man B. Brozdžionį — publicistą bei visuomenininką atskleidė kaip ant delno.

Netikiu, kad būtų tik sutapimas, talpinti du straipsnius Lietuvos vyčių (Knights of Lithuania) tema. Juoba, kad apie vyčius šiame žurnale labai retai tebuvo rašoma, o jeigu ir buvo, tai tik kalbant apie kurio visuomenininko (pav. kun. J. C. Jutkevičiaus) veiklą. Abiejuose straipsniuose apie vyčius kalbama labai pesimistiškai, kaip apie narių amžium nusenusią, ištautusią, ateities neturinčią organizaciją. Su abiem straipsnių autoriais sutinku, kad ateities vilčių vyčiai turi daug mažiau, negu eilė naujųjų ateivių organizacijų, tik nesutinku, kad vienas kritikos straipsnis pasirašytas pseudonimu, o antras—inicialais. Aplamai, kiekviename Į Laisvę numeryje pseudonimų knibždėte knibžda ir pseudonimais prisidengusieji dažnai yra patys drąsiausi. Tatai žurnalo prestižui gerokai kenkia.

Buvau manęs, kad Liudviko Simučio malonės prašymas Aukščiausiojo sovieto prezidiumui šiame žurnalo numery spausdinamas be reikalo, nes prieš keletą mėnesių jis perėjo, su visokiais komentarais, per visą mūsų periodinę spaudą. Bet skaitydamas vedamąjį "Ištikimųjų įsipareigojimas" perpratau, jog redaktorius Simučio likimu sirgte sirgo. Šis vedamasis ("Ištikimųjų įsipareigojimas") yra gyvas gero vedamojo pavyzdys. Ir žodžiais neperkrauta, ir daug (ai, daug tiesos!) pasakyta. Kad gi čia redaktorius ir būtų tašką pastatęs! Bet ne.

Antrasis vedamasis, "Laisvinimo veiklos finansavimas", yra toks, atsiprašant, kontroversiškas, kad skaitydamas jį galvą kraipai ir šnabždi — "ne, ne, ne!" Anksčiau tautininkų, o dabar frontininkų, akiratininkų ir dar bala žino kokio plauko žmonių kėsinimasis į Vasario 16-sios metu renkamas aukas, yra pats nelemčiausias žaidimas. Šių eilučių autorius esu daugiau bendruomenininkas, negu altininkas. Bet kai viena ar kita grupė ima tiesti nagus į Altos renkamas aukas, tai esu gatavas tuos nagus nudaužyti. Kodėl Altai, ir tik Altai Vasario 16-sios dienos proga? Todėl, kad Alta yra šio krašto lietuvių **politinė viršūnė.** O Vasario 16-ji, tai mūsų tautos politinio triumfo — nepriklausomybės atstatymo diena. Lėšoms savo veiklai telkti Alta pasirinko pačią geriausią datą. Liaudis tatai per daugiau kaip ketvirtį šimtmečio įsisąmonino. Išskyrus vieną kitą aukotoją, didžiausia dauguma nenori nė girdėti, kad Vasario 16-sios minėjimuose renkamos aukos būtų skiriamos kultūrinėms, karitatyvinėms, ar dar kitokioms organizacijoms. Žinoma, kad LB laisvinimo veikloje jau darosi aktyvesnė. Deja, dažnai tas aktyvumas yra ne kas kita, kaip tik užbėgimas už akių tą patį darantiems Altos vadovams. Bet gana apie tai, nes ta tema jau milijonai žodžių yra paleista. Tik pasakysiu, kad tariamieji L. B. finansavimo patarėjai veltui gaišina laiką. Jau prieš keletą metų vienam iš LB vadų Tabor Farmoje siūliau nustatyti aukų telkimo vajui datą ir jos atkakliai laikytis. Gal dveji, treji ar ketveri pirmieji metai nebūtų sėkmingi, bet juo toliau, juo aukos didėtų. Na, sakysime, rinkite, kad ir Motinos dienos proga. Juk visur rengiami minėjimai, o aukų ta proga niekas neprašo. Tik užveskite propagandą, tik įsąmonininkite publiką ir eis, kaip sviestu patepta. Galima ir visų gegužę tam reikalui skirti, kaip jau skiriame spalį Balfui. O ar žinote, kad tokiam, pavyzdžiui, Detroite, kur Vasario 16-sios proga yra surenkama Altai tarp 4 ir 5 tūkstančių dolerių, spalyje Balfui irgi surengama po keturius tūkstančius. Gi Balfo vadai, su šūkiu "Spalis-Balfui", atėjo vos prieš keletą metų.

Man jau labai patinka pastarųjų poros (tad ir paskutiniojo) Į Laisvę numerių "Skaitytojų žodžio" skyrius. Jau čia randi ne tik saldžialiežuviavimų, kokčių panegirikų ir visokios, bet net aštresnės, žurnalo kritikos. Teatleidžia redaktorius, kad vieną iš ten dedamų mano pasisakymų pridurmais paryškinsiu. "Kas ką nurungė?", klausia red., sugretinęs "diametrališkai priešingas" Pranio Alšėno ir mano išvadas apie dr. C. M. pasikalbėjimą su buvusiu jaunystės draugu, Lietuvoje likusiu, Amerikoje viešėjusiu (žiūr. Į Laisvę Nr. 54 (91), str. "Sovietinamas Lietuvos žmogus"). Aš tą straipsnį pavadinau besaikiu dypy plepėjimu, neleidžiant sovietui plačiau atidaryti burnos. Aš priekaištą padariau todėl, kad dr. C. M. interview su buvusiu vaikystės draugu atliktas labai keista, aštriau kalbant **nemandagia** forma. Kai spaudoje "kalbamės", tai norime pateikti to pašnekovo poziciją, nes tik jo, o ne paklausėjo mintys skaitytoją domina. Ką gi padarė dr. C. M.? Va, suskaičiavau, kad šalia 113 žodžių įžangos, jo paklausimuose buvo panaudota 713 žodžių, kai sovietui tebuvo leista pasakyti 588 žodžiai (gailėdamas laiko, perskaičiavau tik vieną kartą, tad galėjau vienur ir kitur ant poros žodžių apsirikti). Tokį interview man teko skaityti pirmąjį kartą. Kolegos P. Alšėno mintys nebuvo "diametrališkai priešingos", nes jį pykdė sovietinio žmogaus propaganda, kuri man, prisipažinsiu, kažkokio įspūdžio nepadarė.

Aidai

Pirmieji 16 puslapių, taigi, trečdalis viso žurnalo, paskirta pereitą vasarą mirusiam vienam iš didžiausių mūsų kalbininkų, prof. dr. Antanui Saliui paminėti. Po red. įžangos ("Atsisveikinant prof. Antaną Salį"), spausdinama Pensilvanijos Valstybinio universiteto profesoriaus, irgi lituanisto, William R. Schmalstiego trumpa memuarinė apybraiža ("A. Salys — profesorius Amerikoje") ir ilgesnė dr. Petro Joniko apžvalga ("Antano Salio mokslinė veikla"). Paskutinis žodis duodamas pačiam velioniui. Tai polemika kalbos klausimais su Leonardu Dambriūnu, pavadinta "Ir vis dėlto ne taip". Nors prieš Aidus A. Salio netekimą stipriai prisiminė Laiškai Lietuviams ir Pasaulio Lietuvis, bet Aiduose pateiktoji medžiaga nauja, šviežia, nepaprastai įdomi. Straipsniam iliustruoti talpinamos ir septynios fotografijos.

Penki Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai, parašyti grakščia, tradicine forma, žurnalo orumui gėdos tikrai nepadaro. Dr. Mindaugas Nasvytis aptaria Viktoro Vizgirdos kūrybą ("Kultūrinė laisvė ir ištikimyb'"), o kartu su straipsniu ir kitur, žurnalo puslapius puošia pustuzinis V. Vizgirdos kūrinių reprodukcijų.

Žurnalo skaitytojui didžiai pasitarnauja (dr. prof.) Birutė Ciplijauskaitė, aptardama Gabriel Garcia Marquez romaną "Šimtas metų vienatvės", kartu paliesdama ir visą Marquez'o kūrybą bei rašytojo biografiją. Nesigėdinu prisipažinti, kad apie tą garsų kolumbietį, kurio veidas ir ūsai man primena Mariaus Katiliškio veidą ir ūsus, iki šiol nieko negirdėjau. Dabar tikrai pasistengsiu su juo susipažinti. Maža pastabėlė redaktoriui: B. Ciplijauskaitė pakartotinai rašo filmą moteriškoj giminėj ir tatai skaitytojui bado akis.

Negaliu nepacituoti Alaušiaus, taigi paties redaktoriaus, vedamojo, pavadinto "'Neeilinė' tamsuomenė" kelių eilučių. Prašome:

"Daug yra psichiškai palūžusių, kurie niekur nemato prasmės ir užsiskleidžia karčioj vienatvėj ar ieško prasmės tik turto krovime. Šalindamiesi tik nuo lietuviškojo gyvenimo, jie lyg bėga nuo juos ištikusio likimo. Iš tiesų, tuose kartėlio ar godulio narvuose jie patys save gyvus laidoja. Yra tarp jų ir paprastų 'eilinių', ir buvusių 'švyturių'. Tikrai graudu, kai ne kartą rašai nekrologą tų, kurie dvasiškai buvo seniai išblėsę".

Baisūs, baisūs, baisūs žodžiai. Baisūs, nes teisingi. Mirusios sielos, apsišarvavę Lietuvoj, Vokietijoj ir jau čia, Amerikoj, gautais universitetų diplomais, dominuoja mūsų "politinę" išeiviją. Daugiau čia nieko nebesinori ir nebeverta pridėti.

Plačiame Juozo B. Laučkos straipsnyje nušviečiama Leonardo Šimučio biografija ir jo kultūrinė bei politinė veikla. Šiuo straipsniu paminima L. Šimučio 80-ties metų sukaktis. Izidorius Vasyliūnas aptaria pereitą vasarą mirusio kompozitoriaus ir dirigento Balio Dvariono gyvenimą ir kūrybą, o J. G. inicialais pasirašęs — mirusius lituanistą lenką Jan Otrębki ir Milašiaus tyrinėtoją, prancūzą Jacques Buge. Duodamos ilgesnės Juozo Masilionio mokytojų studijų savaitės Dainavoje ir J. Gimbuto inžinierių — architektų suvažiavimo Washingtone korespondencijos. Labai gaila, kad apie tuos įvykius jau buvome prisiskaitę periodinėje spaudoje daug anksčiau.

Sąsiuvinio gale telpa Pr. Skardžiaus "Kalbotyrinių terminų žodynėlis". Tai W. R. Schmalstiego ir Ant. Klimo veikalo anglų kalba recenzija. Ir V. Skrupskelytės parašyta M. J. Saulaitytės poezijos knygos "Viena saulė danguje" recenzija.

Nepaisant vienos kitos nelabai reikalingos smulkmenos, Aidai turinio atžvilgiu tebestovi aukštumoje ir tikrai turi teisę vadintis kultūros žurnalu. Kaip Aidams sekasi su skaitytojų prenumeratomis, tuo tarpu galima tik nujausti iš karčių redaktoriaus žodžių. Kai gausime sekantį numerį, tai, iš išpažinties paštų valdybai, galėsime apytiksliai ir skaičius suvokti.

THE JOHNSON YEARS (5)

by Don Oakley and John Lane

In 1956, southern Democrats launched a drive to get Johnson, "Can-Do" man of the Senate, the presidential nomination. It got nowhere. In 1957, Johnson guided the first civil rights bill in 80 years into law. In 1960, he made a determined bid for the nomination, but the well-planned campaign waged by Massachusetts Sen. John F. Kennedy was irresistible. Then, to the surprise of everyone, Johnson accepted Kennedy's offer of the vice presidential spot.

After the election, Johnson toured the world extensively as roving personal representative of President Kennedy. Then suddenly on Nov. 23, 1963, with the brutal finality of an assassin's bullet, Lyndon B. Johnson found himself President of the United States. His first words to the American people as President were: "I will do my best. That is all I can do. I ask for your help and God's."

President Johnson's best was impressive by any measure. Numerous New Frontier proposals hanging fire in Congress were written into law, the most important being the Civil Rights Act of 1964. America rode the crest of rising prosperity, helped along by a tax cut, and seldom had a president been so popular.

B

Be sure to drown all fires.

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau **80 metų** tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — **didžiausia** lietuvių fraternalinė organizacija — duoda **gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą**, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS **neieško pelno**, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip **tris su puse milijono dolerių kapitalą**, tad jo **apdrauda tikra ir saugi.** Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių **reikalingiausias apdraudas** nuo $100.00 iki $10,000,00.

SLA — jaunimui duoda gerą **Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance,** kad jaunuolis gautų pinigus aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už $1,000.00 apdraudos tik $3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama **lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams.** Už $1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis $2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

C

Crush all smokes dead out.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

INSURED

... ūus taupomi jūsų pinigai atlieka d... idelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pa... iekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra. ...ie padeda sukurti geresnę apylinkės ben... menę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mė... ...irmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo Indėliai Apdrausti iki $20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:

In Chicago $22.00 per year, $12.00 per six month, $7.50 per 3 months. In other USA localities $20.00 per year, $11.00 per six months, $6.00 per three months. Canada $22.00 per year; other countries $23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	$22.00
pusei metų	$12.00
trims mėnesiams	$7.00
vienam mėnesiui	$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	$20.00
pusei metų	$11.00
trims mėnesiams	$6.00
vienam mėnesiui	$2.00
Kanadoje:	
metams	$22.00
pusei metų	$12.00
vienam mėnesiui	$3.00
Užsieniuose:	
metams	$23.00
pusei metų	$13.00
vienam mėnesiui	$3.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderių kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Įkvėpimo šaltiniai džiūsta

Antanas Barkauskas, artėjantis prie 60 metų įtakingas komunistų partijos narys, studijavo ekonomiją, visą laiką paskendęs į politiką, kartas nuo karto prasitaria ir literatūriniais "tarybinės" Lietuvos rašytojų reikalais. Prieš kelis metus jis instruktavo "kritikus", kaip jie turi vertinti naujai pasirodžiusius veikalus ir kokiu būdu jie turėtų į gerą kelią pakreipti pradedančius plunksną vedžioti jaunus vyrus ir moteris.

Barkauskas yra Sniečkaus dešinioji ranka. Sniečkus yra pirmas komunistų partijos sekretorius, o Barkauskas yra pirmas po pirmojo. Kada reikia rašytojams ir menininkams išdrožti pamokinančią kalbą, tai Sniečkus siunčia Barkauską. Jeigu Barkauskas jaučia, kad reikalingas stipresnis autoritetas, tai jis pataria pačiam Sniečkui stoti prie mikrofono. Sniečkus ne rašytojas, jis yra čekistas. Sovietų armijai įsiveržus į Lietuvą, jis pirmas atsirado vidaus reikalų ministerijoje ir pradėjo dėti pagrindus "komunizmui". Barkauskas Sniečkui paruošė rašytojus liečiančius klausimus, kad jis galėtų išdrožti partijai tuo metu reikalingą pamokymą ir paskelbti instrukcijas.

Praeitų metų pabaigoje rusai šventė sovietų imperijos įsteigimo penkiasdešimt metų sukaktį. Minėjimo darban jie įkinkė kiekvieną komunistą rusą, bet nepaliko ramybėje ir kitų tautų komunistų. Sniečkus leido Paparčiuose gimusiam Barkauskui rašyti apie "tarybinės" Lietuvos rašytojus. Barkauskas parašė Maskvoje išeinančiame rusiškame žurnale Sovietskaja kultūra straipsnį, kurį pavadino "Įkvėpimo šaltiniai". Straipsnį rusai pakomentavo, o vėliau Vilniuje dirbantieji "rusai" tą straipsnį vėl išvertė lietuviškai ir paskelbė šių metų Literatūros ir meno numeryje.

Barkauskas tame straipsnyje kalba apie "tarybinės" Lietuvos rašytojus ir poetus, apie skulptorius ir tapytojus, apie V. Noreiką ir E. Čiudakovą. Jis aiškina, kaip kiekvienos srities ir kiekvieno cecho darbininkai dirba savo amatą. Jis priminė rusams, kad lietuvių dramaturgų veikalai statomi Maskvos ir Leningrado teatruose, bet tuo pačiu metu jis rusams ir pasiskundė. Skundo sunkiausi paragrafai buvo nukreipti į "mūsų priešų" pačius biauriausius elementus — propagandistus. Jeigu ne tie lietuviškos buržuazijos propagandistai, tai "tarybinių menininkų įkvėpimo šaltiniams" nebūtų galo. Lietuviai turi gražiausių temų ir geriausių plunksnų joms nagrinėti. Apie tuos "buržuazinius propagandistus" jis šitaip rusams aiškina:

> "Mūsų ideologinių priešų viltys, sudėtos į "transformaciją" ir "eroziją", neva griaunančias tarybinę meninę inteligentiją. Tačiau buržuaziniai propagandistai toli gražu nesudėjo ginklų. Organizuojamos vis naujos atakos kuriomis siekiama, pakirsti mūsų meno veikėjų vienybę, idėjinius įsitikinimus. Naudojamos tokios priemonės, kaip spekuliavimas tautos kultūrinio palikimo "šventumu", (visiškai nekreipiant dėmesio į klasinę, ideologinę praeities kūrinių esmę, atsisakant bet kokios politinės analizės), kaip koketavimas su religija, žaidimas prisirišimo prie "mielosios senovės" jausmais, šiaudinių pastogių ilgesys, "Vakarų standarto" brukimas madoms, buičiai, kūrybai. Ypatingas viltis antitarybiškumo ideologai deda į nacionalistinių atgyvenų skatinimą ir išpūtimą". (Literatūra ir menas, 1973 m. sausio 27 d., 2 psl.).

Barkauskas rusams jau išsiplepėjo. Jis jiems pripasakojo tokių dalykų, kurių nėra. Jis užmiršo rusams pasakyti, kad "tarybinė" Lietuva yra atitverta dviguba geležine siena. Rusai labai atidžiai saugo visą vakarų sieną. Be rusų žinios niekas negali pereiti rytų Vokietijos arba Čekoslovakijos sienos. Rusai kontroliuoja rytų Vokietiją. Jie gauna labai tikslius pranešimus apie kiekvieną Lenkijon įžengusį svetimšalį, atėjusį laikraštį arba net svarbesnį laišką. Tarp rytų Vokietijos ir "tarybinės" Lietuvos dar yra plati "Leningrado provincija", kuri dar kartą atskiria "komunistinę" Lietuvą nuo Vakarų. Iš Berlyno į "tarybinę" Lietuvą galėjo įvažiuoti tiktai Vytautas Alseika, seniai dirbęs sovietų imperializmui. Niekas kitas negauna leidimo tos sienos peržengti. Kiekvienas lietuvis, norįs patekti okupuoton Lietuvon, pirma turi patekti į Maskvą ar Leningradą, o tiktai vėliau į Lietuvą.

Barkaukas, savo žinioje turėdamas didoką būrį gerai apmokamų propagandistų, sprendžia pagal save. Jis įsivaizduoja, kad vakaruose yra propagandistų "tarybinių" rašytojų vienybei ardyti. Čia jis skelbia naują melą. Jokios "tarybinių" rašytojų vienybės nėra. Ten yra tiktai okupanto primesta prievarta. Kaip nėra vienybės kalėjime arba koncentracijos stovykloje. Tą "vienybę" primeta kalėjimo sargas. Jeigu priespauda labai didelė, tai prispaustiji susivienija prieš prispaudėją. Nacių stovyklose ir čekos prievartos darbo lageriuose visi suimtieji buvo vieningi prieš nacius ir čekistus. Iš Barkausko škundo susidaro įspūdis, kad rusų, Sniečkaus ir Barkausko priespauda gali suvienyti lietuvius rašytojus.

Tai yra tik svajonė, galima ateityje, tuo tarpu šiandien vienas dalykas jau aiškus: "tarybinės" Lietuvos rašytojų "įkvėpimo" šaltiniai pradeda išsekti, jeigu Barkauskas šitaip rusams skundžiasi ir jeigu nesami propagandistai jau pradeda ardyti "tarybinių" rašytojų vienybę.

ANTANAS JONAITIS

Žiedadulkės ir bičių duona kaip vaistas

(Tęsinys)

Vietinėje bei užsienio literatūroje sukaupta gausi medžiaga apie bičių nuodų, medaus, pikio, bičių pienelio naudojimą gydymo tikslams ir gaunamą terapinį efektą. Kol kas mažiau-siai prieinamos literatūros sutinkama apie bičių duonos panaudojimą gydymo tikslams. Nors duona savo sudėtimi bene geriausias bičių produktas, tačiau medicinos darbuotojų susidomėjimas jų kol kas nedidelis. Tai patvirtina ir tas faktas, kad 1965 m. XX Jubiliejiniame Tarptautiniame Bitininkystės kongrese apie žiedadulkių ir bičių duonos panaudojimą gydymui buvo tik trys pranešimai.

Bičių duona žinoma tik liaudies medicinoje. Tačiau nurodoma, jog pastebėtas žiedadulkių teigiamas poveikis organizmui: gerina apetitą, normalizuoja virškinimo trakto funkciją, veikia kraujo gamybos organus, didina hemoglobino ir eritrocitų kiekį kraujuje. Žiedadulkės taikytinos sergant mažakraujyste. Sovietų Sąjungoje ambulatoriškai bandyta gydyti žiedadulkėmis hipertoninę ligą. Tyrinėjimų duomenys parodė, kad žiedadulkės gali būti panaudotos gydyti ir kitas, ypač nervų ir endokrininės sistemos ligas.

Švedų mokslininkų ir klinicistų duomenimis, žiedadulkės yra veiksmingas preparatas, gydant prostatų adenomas ir uždegiminės kilmės susirgimus. Tokie susirgimai ypač vargina vyresniojo amžiaus vyrus, o jiems išvengti kaip profilaktinė priemonė gali būti bičių duona. Švedijoje prostatų adenomoms ir kitoms urologinėms ligoms gydyti jau nuo 1959 m. naudojama žiedadulkės ir iš jų preparatai.

Apie teigiamus rezultatus, naudojant žiedadulkes prostatų adenomų atvėjais, pasisakė ir Prancūzijos atstovas XX Jubiliejiniame Tarptautiniame Bitininkystės kongresae.

Žiedadulkių veiksmingumas prostatų adenomoms gydyti siejamas su jose esančiais gausiais hormonų ir vitaminų kiekiais, pajėgiančiais palaikyti ir netgi atgaivinti šios liaukos funkciją. Žiedadulkės kai kuriose valstybėse plačiai naudojamos dietikoje. Laikoma, kad žiedadulkės yra veiksminga priemonė su mityba susijusių ligų atvėjais.

Grupė Rumunijos gyventojų, naudojusių žiedadulkes, gydant kai kurias uždegimines kepenų ligas, nurodo, kad žiedadulkės yra vaistas, papildantis šių ligų gydymą. Kepenų ligas, dėl kurių kraujuje sumažėja albuminų, šie gydytojai bandė gydyti atitinkamos sudėties žiedadulkių ir bičių duonos preparatais.

Įprastiniai vaistai, turintys savo sudėtyje 2-3 pagrindines amino rūgštis, negali padengti įvairių amino rūgščių trūkumo organizme. Taikydami žiedadulkes, turinčias padidintus amino rūgščių ir ypač B grupės vitaminų kiekius, jie gavo gerus rezultatus. Jų nuomone, toks gydymas yra tinkamiausias fiziologinei organizmo pusiausvyrai atstatyti.

Didelę klinikinę patirtį, gydant kepenų ligas, sukaupė gydytojas ir bitininkas Dan Valter Stamboliu. Kepenų ligoms gydyti, be kitų vaistų, jis taikė bičių duoną, žiedadulkes. Remdamasis gydytų ligonių parodymais ir laboratorinių tyrimų duomenimis, jis primygtinai rekomenduoja, be kitų medikamentų, naudoti ir žiedadulkes arba bičių duoną.

Žiedadulkių ir bičių duonos naudojimo perspektyvos

Nesvarbu, kaip seniai bet kuris iš bičių produktų pradėti taikyti klinikinėje praktikoje, tačiau jų galimybės toli gražu neišsemtos, o yra tik praktinio pritaikymo pirminėje stadijoje.

Pastaruoju metu labai susidomėta bičių produktais, ir įvairiose šalyse imta plačiai tyrinėti jų cheminė bei biologinė sudėtis, jų veikimo mechanizmai ir principai.

Taikant įvairius bičių produktus gydymui, pastebima vis naujų, įdomių reiškinių, tiek kalbant apie bičių produktus aplamai, tiek ir apie kiekvieną atskirai.

Audringas įvairių terapijos sričių vystymasis reikalauja iš medicinos sustiprinti dėmesį bioterapijai, kurioje svarbi vieta neišvengiamai turi atitekti ir bičių produktams. Tuo labiau, kad vis tebėra aktualus naujų vaistinių preparatų paieškų klausimas. Naujų vaistinių preparatų sintezė yra sudėtingiausia sintetinės chemijos sritis, o cheminė laboratorija kol kas nepasiekė "biologinės laboratorijos" lygio.

Gydytojai, ypač terapistai, vis labiau įsitikina, kad vienpusiškas sintetinių medžiagų vartojimas taip pat ne visada duoda norimus rezultatus. Priešingai, naudojant kombinuotus sintetinius ir augalinės kilmės preparatus, dažnai gaunami geri rezultatai. Ir tai suprantama, nes augalinės kilmės žaliava turi daug organinių junginių kompleksų, kurie nors ir mažais kiekiais organizmui yra būtini ir kurių jokios sintetinės medžiagos pakeisti negali.

Iš šio požiūrio ryškėja žiedadulkių, o dar labiau bičių duonos vaidmuo žmogaus organizmui. Tai yra aukštai diferencijuotos medžiagos — žiedadulkės, praėjusios tam tikrą biologinio apdorojimo ciklą, kurio metu į jas patenka bičių liaukų produkuojamų sekretų. Duonoje sujungtos aukštai organizuotų augalinių medžiagų (žiedadulkių) ir medžiagų, pagamintų gyvame bitės organizme, savybės.

Žiedadulkės, o tuo labiau bičių duona, turėdamos daug įvairių svarbių biologinių junginių, neišvengiamai ateis į mediciną kaip gydomieji ir proflaktiniai preparatai. Juk daugelis vaistinių medžiagų ir preparatų išgaunama iš augalinio pasaulio. Vaistinei medžiagai gauti dažnai naudojami vaistinių augalų žiedai. Tačiau gaminant vaistines medžiagas, tenka jas atskirti nuo balastinių medžiagų, o juk žiedadulkė yra sukaupusi savyje to augalo savybes ir jau biologinių procesų eigoje atpalaiduota nuo balastinių priemaišų. O jų surinkimas ir apdorojimas iki bičių duonos biologinėmis sąlygomis — dalyvaujant bitei, ne tik nepažeidžia gydomųjų savybių, bet jas greičiausiai papildo.

Žiedadulkėse, tuo pačiu ir bičių duonoje, organizmui vertingų medžiagų bei gydomųjų elementų spektras priklauso nuo augmenijos charakterio bei jos įvairumo. Normaliam organizmo funkcionavimui reikalinga plati gamtoje esančių medžiagų, jų organinių ir biologinių junginių įvairovė, kuri gaunama, įsisavinant patiekiamas organizmui maisto medžiagas, o esant reikalui, ir vaistiniais preparatais.

Žemės ūkio kultūrinimo proceso eigoje, plečiant naudmenis, naikinami krūmai, pelkės, miškai, nunuoginami šlaitai. Ryšium su tuo, mažėja augmenijos įvairovė, mažėja medingųjų augalų plotai, o tai negali neatsiliepti ir bičių produktų, tuo pačiu, ir žiedadulkių bei bičių duonos gydomosioms savybėms. Taigi didele dalimi bičių produktų gydomosios savybės yra mūsų, ir ypač žemės ūkio specialistų, rankose.

Sekantį kartą apie bičių pienelį.

Pensininkai Lenkijoje

Būdama labai reikalinga amerikoniškų dolerių komunistinė Lenkijos valdžia pradėjo vylioti Amerikos lenkus pensininkus keltis amžių baigti Lenkijoje ir šiandien tokių jau esą per 5,000. Amerikos piliečiams pensijos persiunčiamos į Lenkiją.

Tie pensininkai ten greit darosi savotiška privilegijuota klasė, pradedanti sukelti vietinių pavydą. Ir esama ko pavydėti, kai Lenkijoje didžiausios daugumos vidutinis mėnesinis uždarbis tėra 2,500 zlotų arba $120. Vidutinė amerikoniška vieno žmogaus pensija yra $150 ar $200, o jei vyras turi žmoną, kuri irgi gauna pensiją, tai už $300 per abudu Lenkijoje gauna 16,000 zlotų. Oficialiai už vieną dolerį moka 22 zlotus, bet amerikiečiams pensininkams pati valdžia moka juodosios rinkos kainas — po 66 zlotus už dolerį.

M. GUDELIS

POVILAS MILERIS

(Biografijos bruožai)

14

— Noriu ženytis, — atsakė jam Povilas.

— Tai čia ne bėda, — nusišypsojo Mankus.

Palaukęs kelias akimirkas, Mankus paklausė Milerio:

— Tai, kuri gi tau galvą apsuko?

— Niekas man galvos neapsuko, bet man atrodo, kad man atrodo, kad jau metas..., — atsakė jam Povilas, nebaigdamas sakinio. Mankus, negavęs atsakymo, tylėjo ir laukė. Povilas neiškentė ir pridėjo:

— Kas gi? Petravičiūtė... Petronelė...

— Tai labai gerai, — atsakė Mankus.

— Ji puiki moteris, sudarysite gražią lietuvišką porą...

— Gerai, tai gerai, — toliau garsiai samprotavo Povilas. — Koks čia gerumas, kad ji labai griežta...

— Tu esi griežtas, ir ji, sakai, griežta, tai abu surasite aukso vidurį, — jam aiškino Mankus.

— Jeigu tik vienas būtų griežtas, tai jau būtų blogai. Tada nebūtų harmonijos. Griežtasis skriaustų ne tokį griežtą... Bet kai abu griežti, tai pašūkausite, parėkausite, klausimą persvarstysite ir rasite bendrą kalbą.

— Gal teisybę sakai, — pagalvojo Povilas ir ten pat nutarė šiuo klausimu neabejoti ir ateities nebijoti. Jis nutarė vesti Petravičiūtę.

POVILAS RŪPINASI SPAUDA

Tarp nutarimo vesti ir pačių vedybų praeina didokas laiko tarpas. Povilas jau buvo įsivėlęs į visą eilę įvairių reikalų, kurie atimdavo jam daug laiko vykti į pasitarimus, išklausyti kitų nuomonių, o vėliau, kai jau buvo socialistų rajono vadovybėje, reikėjo nutarimus vykdyti. Kartais dėl jų reikėjo važinėti, tartis su žmonėmis ir nugalėti visą eilę kliūčių.

Vienas didžiausių jo rūpesčių buvo lietuviškos spaudos klausimas. Kol Lietuvos priešakyje buvo Adomaitis Šernas, tai Chicagoje veikusieji socialistai neturėjo jokios bėdos. Šernas mielu noru dėdavo žinias apie socialistų veiklą. Bet kai laikraščio priešakin atsistojo vadinamieji liberalai, kurie kitaip galvojančių neapkęsdavo, tai socialistai liko be spaudos. Nauji redaktoriai pradžioje neįdėdavo korespondencijų apie susirinkimų eigą ir padarytus svarbesnius nutarimus, o vėliau jie atsisakė dėti net pranešimus apie artėjančius susirinkimus. Povilas kartu su kitais atstovais buvo nuėjęs pas patį Šerną ir paklausė, kodėl nededami jų pranešiniai. Šernas aiškiai pasakė, kad ne nuo jo priklauso. Ką dėti, ar nedėti, naujai pastatyti žmonės spręsdavo.

Reikalas atrodė beviltiškas. To meto liberalai pasirodė toki fanatiški, kaip didžiausi atsilikėliai. Buvo nutarta įsteigti savo laikraštį. Reikėjo pradžiai reikalingų pinigų, reikėjo suorganizuoti bendrovę ir paruošti reikalingus nuostatus. Daugiausia tais reikalais rūpinosi adv. Kazimieras Gugis, žodyno autorius Antanas Lalis, Juozas Šmotelis ir kiti. Į šį darbą įtraukė ir Povilą Milerį. Jis turėjo sudėti pradžiai reikalingų pinigų ir nusipirkti šėrų. Pirmame naujieniečių posėdyje, įvykusiame 1914 metų sausio 26 dieną, Povilas nusipirko 6 Naujienų šėrus. Už tris šėrus ten pat sumokėjo reikalingus pinigus, o už kitus tris pasižadėjo sumokėti pirma pasitaikiusia proga.

Povilas Mileris buvo išrinktas Naujienų direktorium ir dalyvavo pirmuose posėdžiuose. Pirmuoju bendrovės pirmininku buvo išrinktas adv. Kazys Gugis, o sekretorium buvo išrinktas kalbininkas Antanas Lalis.

Didžiausio rūpesčio sukėlė pirmas laikraščio numeris, išėjęs 1914 metų vasario 19 dieną. Chicagos lietuviai norėjo pamatyti, kaip tas naujas lietuvių laikraštis atrodys, bet dar didesnio susidomėjimo sukėlė pirmas numeris tų žmonių tarpe, kurie jau prieš trejus metus pradėjo planuoti, kaip sudaryti reikalingų pinigų, gauti tinkamus redaktorius ir pasiekti kiekvieną atmuštą laikraščio egzempliorių. Mileriui buvo pavesta prižiūrėti laikraščio platinimą šiaurės vakarų Chicagoje. Vasario 18 dienos vakarą pačiose Naujienose ir gretimose S. Halsted ir 19-toje gatvėse žmonių buvo pilni. Visi laukė savo eilės. Pirmo numerio buvo atmušta 25,000 egzempliorių. Norėta pasiekti kiekvieną lietuvišką šeimą. Laikraštis neturėjo sunkvežimio, o jo direktoriai neturėjo automobilių. Viską reikėjo išvežioti gatvėkariais, kuriuos tuo metu Chicagoje vilko arkliais. Povilas gavęs savo skaičių, sėdo į gatvėkarį ir išvažiavo į šiaurės vakarų Chicagą. Tuo metu jis gyveno 2746 LeMoyne Avenue. Dalį parsivežtų laikraščių jis išnešiojo pažįstamiems iš vakaro, o likusią dalį išnešiojo sekančią dieną. Panašiai Naujienų pirmo numerio egzemplioriai buvo didžiausiais ryšuliais išvežioti po visas Chicagos lietuvių kolonijas. Vincas Pilypas išsivežė didelį ryšulį į Roselandą.

Pradžioje Povilas nusipirko 6 šėrus. Sekančiais metais jis įsigijo dar vieną, 1921 metais jis pajėgė nusipirkti net 71 šėrą. 1923 metais jis atpirko 39 šėrus iš G. Kemėžos, 1926 metais kai Dr. Grigaitienė susidarė ekonominių sunkumų, tai jis iš paties Grigaičio atpirko kelis šėrus.

1914 metų rugpiūčio 1 dieną Naujienos pradėjo eiti dienraščiu. Bendrovės vadovybė turėjo dar labiau pasitempti, kai iš savaitraščio reikėjo pereiti į dienraštį. Susirūpinimas buvo didesnis, bet tas perėjimas jau buvo lengvesnis. Per pirmuosius 1914 metų mėnesius jau buvo nutiestas kelias laikraščiui eiti pas skaitytojus. Jau buvo nustatyti kioskai, kuriuose žmonės laikraščio laukė. Taip pat buvo sudarytas ir skaitytojų skaičius, kuriems laikraštis buvo išnešiojamas. Savaitinėms Naujienoms tapti dienraščiu daug padėjo karo pradžia. Susirėmus rusų ir vokiečių kariuomenėms, lietuviai labai atydžiai sekė karo žinias. Visi žinojo, kad galinga caro armija buvo sutraukta į Lietuvą. Kitoje sienos pusėje buvo daug karių sutraukęs vokiečių kaizeris.

Lietuviai gyveno abiejose sienos pusėse. Rusų pusėje buvo Suvalkija ir Žemaitija, o vokiečių pusėje buvo Rytprūsiai. Chicagoje buvo daug lietuvių iš abiejų pusių. Kiekvienam rūpėjo, kas dedasi gimtiniame jų kaime. Naujienos dėjo abiejų pusių žinias. Iš vienos pusės buvo spausdinami caro generolų paruošti karo veiksmų pranešimai, o iš kitos pusės buvo spausdinamos ir vokiečių kariuomenės štabo skelbiamos žinios. Pradžioje, kaip rusai įsiveržė į vokiečių laikytas sritis. Vokiečiai turėjo trauktis nuo sienos. Rusai užėmė Gumbinę, Tilžę ir visą pajūrį. Kai rusų generolai sutraukė didesnius kiekius karių į Žalgirio apylinkes, tai vokiečiai apsupo gen. Samsonovo armiją ir ją sunaikino.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PROSPECT 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą, jei neatsiliepias skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 uktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
4434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienius ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRIAUCELIŪNAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Neatsiliepus — skambinti 471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtad. ir šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123. Jei neatsiliepia, tai telef. Gi 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Specialli pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE", — TURI GERIAUSIĄ PASISEKIMĄ BIZNYJE

Ačiū Mr Trumanui

Detroito News laiškų redakcijai skyriuje įdėtas Jerry Sawka laiškas, užvardytas "Thank you, Mr. Truman!" Laiške rašoma:

Šimtai tūkstančių ukrainiečių, lietuvių ir kitų Rytų europiečių visuomet atsimins Harry Trumaną kaip prezidentą, kurs atidarė jiems Amerikos vartus jų tamsiausioje valandoje.

Tai buvo visiškai priešinga pusė FDR'so (Roosevelto) "Operation Keelhaul" politikai, kuri leido KGB (Sovietų policijai) per jėgą transportuoti tūkstančius nekaltų žmonių į Sovietų koncentracijos lagerius.

KGB žmonių medžioklės amerikiečių, prancūzų ir britų okupacinėse zonose pokarinėje Vokietijoje ir Austrijoje buvo sustabdytos tik po to, kai prasidėjo medžiojamųjų masinės savižudybės ir šauksmas, kadangi jie mieliau norėjo mirti negu būti išgabenti atgal į KGB šalį (SSSR).

Iki šiai dienai "Operation Keelhaul" tebėra klasifikuota kaip griežtai slapta, nepaisant prof. Juliaus Epsteino, Bertramo Wolpės ir kitų, kurie norėjo tuos dokumentus viešai paskelbti.

GRADINSKAS
8 TAKŲ
GRUNDIG
MAGNETOFONAS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVĮ

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

LOS ANGELES, CALIF.

Klaipėdos krašto atgavimo sukakties minėjimas

Los Angeles Tautinių Namų salėje, š. m. sausio mėn. 21 d. 2 val. p. p. įvyko Klaipėdos krašto prisijungimo prie Lietuvos 50 metų sukakties minėjimas, kurį savo įžanginiu žodžiu atidarė Maž. Liet. D-jos pirm. Algirdas Glažė. Po to buvo įnešta org-cijų vėliavos ir sustojus rimties minute pagerbti žuvusieji už laisvę.

Paskaitą "Mažoji Lietuva praeityje ir dabar" laikė prof. Jonas Kuprionis, o Klaipėdos paskutinysis komendantas pulk. Jonas Andrašiūnas ir buvęs JAV pasiuntinys Lietuvai dr. Norem papasakojo praeityje patirtus ryškesnius įspūdžius bei nuotykius kiekvienam anuomet einant savos paskirties pareigas.

Meninę dalį atliko solistė Stasė Klimaitė, padainuodama porą šio minėjimo dvasiai pritaikytų dainų, ištrauką iš operos "Lohengrin" ir linksmai pabaigai — Pasisėjau žalią rūtą...

Ši solistė sugeba publiką pavergti ne vien tik savo balso švelnumu, bet ir improvizacijos bei išraiškos priemonėmis, kurias ji sugeba tinkamai panaudoti.

Minėjimą baigiant, sklidina auditorija darniai sugiedojo Lietuviais esame mes gimę (I-ji posmą) ir Tautos himną. Po to, buvo išneštos vėliavos ir minėjimas baigtas.

Minėjimo dalyviai dar apžiūrinėjo čia pat esančią Mažosios Lietuvos aušros laikų spaudos parodėlę, stebėdamiesi taip kruopščiai surinktais, tautos istorijai vertingais, eksponatais.

Tai pirmas Los Angelėj taip gausus ir darniai praėjęs minėjimas. Beje, gauta daug syeikinimų.

Adonis

Moterys už policiją geresnės

Atsitiko San Jose, Calif., o ne Chicagoje. vagys apiplėšė dviejų moterų — Dorothy Kalkbrenner ir Lee Lawrence butą, išnešdami jų papuošalus, stereo, pinigų kolekciją, $123 pinigais ir kt.

Policija rado vagių pirštų nuospaudas ir moterims liepė palaukti. Savaitę palaukusios jos ėmėsi pačios veikti. Įtarusios vieną 18-metį jos prikalbėjo savo artimą jauniklį paklausti to aštuoniolikinio, ar jis neturi parduoti stereo. Tas pasisakė turįs. Moterys kreipėsi į policiją, kad padarytų kratą, bet policija atsakė, kad įtarimas nepakankamas. Tuomet Miss Lawrence šautuvu nešina nuėjo į to vaikino butą, davė jam "ultimatumą" per pusę valandos surinkti visus vogtus daiktus. Iki termino buvo viskas grąžinta.

Brangus pragyvenimas

Naujai paskelbtos valdiškos skaitlinės rodo, kad maistas praėjusiais metais buvo 5 nuošimčiais brangesnis negu buvo užpernai. Keturių narių šeima, valgydama namie, per praeitus 1972 metus maistui išleido vidutiniškai $1,338 (1971 metais $1,274) Iš tos sumos įvairūs tarpininkai" middlemen) pasiėmė praeitais metais $787, užpraeitais $782...

Greitosios pagalbos kursai

Amerikos Raudonasis Kryžius praneša, kad nuo antradienio vasario 13 d. per keturias sekančias savaites antradieniais bus nemokamai duodamos pamokos kaip teikti greitąją pagalbą nelaimingais atsitikimais (kitiems ir sau). Pamokos — kursai įvyks Amerikos Raud. Kryžiaus patalpose adresu 43 E. Ohio St., kambarys 231. Pirmoji pamoka bus antradienį, vasario 13 d. 10 val. ryto. Į pamokas — kursus priimami nuo 14 metų amžiaus.

Moterų lygybė su plėšikais

Trijų jaunų moterų plėšikių gauja praeito ketvirtadienio vakarą peršovė gazolino stoties tarnautoją ir iš jo atėmė $25. Moterys buvusios apie 24, 20 ir 17 metų amžiaus.

Dviem pasilikus prie gazolino stoties, 6358 S. Stony Island Avenue, trečioji su revolveriu įėjo vidun, peršovė tarnautoją Ronald Rogers, 19, per kairę ranką, pasiėmė iš jo pinigines rastus $25 ir išėjo. stoties registerin net nepažiūrėjusi. Rogers nuvežtas į Billings ligoninę.

Kokios spalvos plėšikės buvo, nepranešta.

— Ar tamstos žmona taupi?

— O, taip. Savo 35-tam gimtadieniui uždegė tik 29 žvakutes.

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

— **Joniškiečių Labdarybės ir Kultūros Klubo** susirinkimas įvyks antradienį, vasario 6 d. Hollywood salėje, 2417 West 43rd St. Pradžia 8 val. vakaro. Nariai ir narės prašomi dalyvauti, nes su pradžia metų turėsime daug svarbių reikalų aptarti. Taip pat jau bus priimami narių mokesčiai už 1973 metus. Svečiai, norintieji prisirašyti į klubą, prašomi ateiti į susirinkimą. Po susirinkimo bus vaišės.

A. K.

— **Bridgeporto Lietuvių Namų** Savininkų Draugijos susirinkimas įvyks antradienį, vasario 6 d., ponios Balandienės name, 3153 So. Halsted St., 7:00 val. vak. Visi nariai malonėkite skaitlingai atsilankyti, nes yra daug dalykų aptarti. Taip pat atsiveskite ir naujų narių. Kviečia

Valdyba.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BUTINI KRIKŠČIONIUI

Paaiškinimas nestoina nei iš rytų, nei iš vakarų, nei iš pietų. Bet Dievas yra teisėjas: jis pažemina vieną, ir paaukština kitą. Psa. 75:7,8.

Netinka mums geisti ir trokšti tokių daiktų, kokių negalime gauti, nors jie ir būtų naudingi. Dievas gerai žino, kad mes negalėsime pakelti to išaugštinimo ir garbės, kurių trokštame. Jis mato daug geriau už mus, kas mums reikalinga ir naudinga, ir nori, kad mes būtume užganėdinti su jo parūpinimais, nebūtume be darbo, bet darbštūs; nebūtume nerūpestingi, bet atsargūs; nebūtume beskirtingais, bet pilni tikro ir uolaus troškimo pildyti Dievo valią; vienok kantrūs turėdami nepasisekimus, užsiganėdinę kada esame užmiršti ir apleisti, atsimindami, kad "ir tie tarnauja, kurie stovi ir laukia", ir kad Dievas, savo paskirtoj valandoj, gali nuvesti mus prie išpildymo jo maloningų tikslų.

Kristus pasakė, kad jis įsteigs bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristaus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje knygutėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: **F. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629**

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

A. † A.

ALEXANDER YOKUBAITIS

Gyv. New Buffalo, Michigan. Anksčiau gyv. Chicagoje.

Mirė 1973 m. vasario 2 d., sulaukęs senatvės.

Gimęs Lietuvoj, Žagarės vls., Šaulių aps.

Amerikoje išgyveno 68 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Marijona, sūnus Frank, marti Olga, brolio duktė Sophie Kelderhouse, gyv. Mantino, Ill., pusseserė Emily Gabalas ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Vance koplyčioje, 1424 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Antradienį, vasario 6 dieną 10 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Alexander Yokubaičio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: **žmona, sūnus, giminės.**

Laidotuvių direktorius Jean Vance, Tel. 652-5245.

Staiga mirus 1-30-73 m. Balf'o darbuotojui,

TEISININKUI

KAZIMIERUI JUKNIUI,

liūdesio valandoje užuojautą reiškia gyv. Lietuvoje broliui JUOZUI, seserų ir brolių vaikams ir Amerikoje esantiems giminėms, draugams bei pažįstamiems ir drauge liūdi

BALF'O CHICAGOS APSKRITIES IR SKYRIŲ VALDYBOS

A. A.

JUOZUI JEŽERSKIUI

mirus,

žmoną STEFANIJĄ nuoširdžiai užjaučiame

J. ir D. KAUNAITĖS
P. ir E. LEONAI
O. ir BR. SERGAUČIAI
O. ir P. ŠILAI

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražų istoriją. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą **Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės** Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE

LIETUVOS VARDO KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDO KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina $2. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du doleriu atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
3346 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
NEMOKAMA VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1005

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1136-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Hollywood korespondentų žiniomis, aktorius Burt Reynolds jau seniai draugauja su dininin-ke Dinah Shore, kuri šioje fotografijoje jį aplankė Little Rock, Ark., kur gaminamas naujas jo filmas "White Lightning".

Pagerbtas naujas prelatas

1973 m. sausio 26 d. Amerikos R. Kat. Kunigų Vienybės pastangomis buvo suruoštas Golden Age restorane, 4545 W. 95 St., Oak Lawn, Ill. Popiežiaus Pauliaus VI naujai paskirto prelato kun. P. Celiešiaus pagerbimas. Prelatas dabar reziduoja Vakarų Vokietijoje, prie vyskupo A. Deksnio, bet ilgus metus dirbo pastoracinį darbą JAV.

Pakeliui į Australiją, į Eucharistinį kongresą, buvo sustojęs Chicagoje ir ta proga jam surengtas pagerbimas. Dalyvavo 70 asmenų. Pagerbimo iškilmes pradėjo kun. P. Činikas, MIC, perdavęs tolimesnį vedimą Gary, Ind., klebonui kun. Ign. Urbonui.

Kalbas pasakė abu vyskupai — V. Brizgys ir A. Deksnys. Kalbėjo inž. A. Rimas, prelato mokslo draugas; inž. Antanas J. Rudis, kun. J. Borevičius, kun. A. Kirielius, o humoristinį eilėraštį paskaitė poetas kun. Jonas Plankis ir dar kiti. Visiems padėkojo prel. Celiešius.

Meninę dalį atliko solistė Pr. Bičkienė ir F. Strolios vadovaujamas oktetas.

Prel. P. Celiešių teko asmeniškai pažinti ir bendrauti nuo 1935 m., kada jis, dar jaunas kunigas, buvo Aukštadvario Žemės Ūkio mokyklos kapelionas, o aš buvau teismo tardytojas. Bolševikams okupavus Lietuvą, teko pergyventi įvairių sunkumų, tad po daugelio metų susitikti ir praleisti keletą valandų pagerbimo pobūvyje buvo malonu.

Jonas Talalas

TRUMPAI

— *Barbara Smolelis* iš Marquette Parko apylinkės išvyko ilgesniam laikui į Floridą. Pirmiausiai aplankys poniąIvinskienę, gyv. Ft. Richey apylinkėje. Kelionę atliks savo automobiliu, kad neskubėdama galėtų pamatyti įdomesnes vietas.

— *Angelė Poškaitienė* iš Marquette Parko apylinkės gavo Amerikos pilietybę.

— *Anthony Chapas* išrinktas Chicagoje veikiančio Lithuanian Craftsmen klubo pirmininku. Tas klubas veikia Rotary arba masonų organizacijos pagrindais.

— *Laura Lapinskaitė* iš Gage Parko ir Marytė Strasevičiūtė iš Marquette Parko apylinkės yra Southern Illinois u-to dekano garbės studentų sąrašuose.

— *William Mikaitis* iš Chicagos baigė elektros inžinerijos mokslus bakalauro laipsniu Purdue u-te, Lafayette, Ind.

— *Ponia Stella Špokas*, Rockford, Ill., kartu su prenumerata ir gerais linkėjimais visiems Naujienų bendradarbiams už jų įdomius ir naudingus straipsnius bei tikslią ir teisingą informaciją, atsiuntė vajui 10 dol. Didžiausias nuoširdumas tos apylinkės lietuvių skaito Naujienas. Visos ten esančios organizacijos pasižymi darnia veikla demokratiškai sprendžiant visus klausimus, aptariant reikalus ir vykdant savų organizacijų bei bendrus darbus.

— *Stanley Zakas*, Washington, Pa., specialiu laišku prisiuntė vajui 10 dol., linkėdamas, kad jos plistų Pennsylvanijos slėniuose, kur kadaise daug lietuvių pradėjo savo pirmuosius išeivijos gyvenimo žingsnius, kur dabar reikalinga atgimstančios lietuvybės pagelba rusenančiai lietuvybei žmonių širdyse.

— *Jonas Dalbokas*, West Los Angeles Calif., atsiuntė vajui 5 dol. pažadėdamas ir ateityje remti Naujienas. Jis dabar yra pensininkas, anksčiau dirbo Chicagoje ir gyveno Bridgeporto apylinkėje. Dalyvavo buv. Krakiškių klube, garbingai baigusiam savo veiklą parėmus sutelktu kapitalu lietuvišką spaudą ir kitas institucijas, jungiantis nariams į kitas organizacijas tolimesniems darbams.

— *Jonas Kutra*, Port Hueme, Calif., kartu su prenumerata pakartotinai atsiuntė vajui 5 dol. Gyvendamas Chicagoje, J. Kutra sėkmingai panaudojo teisininko profesiją ir patyrimą, vienas iš pirmųjų įgyvendindamas Nekilnojamo turto brokerio teises, atkreipdamas naujai atvykusių tautiečių dėmesį į ekonomijos pagrindus perkant namus.

— **Hoos Bakery**, 2645 West 63rd St., sav. Antanas Kazilionis pavadino A-K Bakery vardu. Prie jos yra kepyklos gaminių ir delikatesų krautuvė. Ketvirtadienį, vasario 1 d. A-K kepyklos tokia krautuvė atidaroma 2458 W. 69 St. (Pr.)

— *Sen. Frank D. Savickas*, D — 27, paskirtas į svarbią Illinois valstijos įstatymų tyrimo komisiją tiria nenormalumus įvairiose gyvenimo srityse tikslu saugoti nuo apgavysčių ir išnaudojimo gyventojus.

— *A. Varnelis*, Dowagiac, Mich., kartu su prenumerata atsiuntė vajui 5 dol. Vajaus komisija visiems aukotojams dėkoja, visus skaitytojus prašo remti Naujienas ir stengtis surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsisakyti Naujienas. Pasimetimo laikotarpyjej jos visiems yra naudingos, reikalingos, net būtinos. Jos užsitarnavo visų dėmesį ir paramą.

Šaudo ir šaudosi

Policija ieško nuomininko apartmento, esančio 404 W. Ewergreen namo 5 aukšte, Chicagos šiaurinėje dalyje. Tame bute rasti trys jauni juodukai — 19, 21 ir 25 metų amžiaus nužudyti egzekucijos metodu, pasisavintu iš sovietų enkavedistų — visiems trims rankos buvo užpakalyje surištos ir nužudyti šūviu į pakaušį...

Nušautieji buvo atpažinti iš jų pirštų nuospaudų, kadangi visi anksčiau jau turėję "mažesnių" nusikaltimų ir buvę areštuoti. Kambaryje ant grindų rastas švirkštas narkotikams po oda leisti.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA
Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už $4.00, o kietuose viršeliuose už $6.00.
Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!
Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įrištos knygos kaina yra tik $3.00, minkšt. $2.50. Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu:
NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČIAUS knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai $4,00, minkšti — $3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana giobėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

DR. KAZYS GRINIUS
ATSIMINIMAI IR MINTYS
II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina $5.00.
Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujienose' už $5,00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių' tomą (nejrištą) už $2.00.
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

BENCH MECHANICS
MODEL MAKER
MILL DRILL PRESS OPERATORS
MILLING MACHINE OPERATORS
DAY OR NIGHT

Mechanical training or some experience needed for openings in near Loop manufacturing plant. Knowledge of blueprints and micrometers helpful. Set-up skills desirable. Some knowledge of English necessary.

Good starting wage with periodic merit reviews.

Liberal employe benefits including company paid pension plan — production and year end bonuses, paid insurance — free employe parking. Liberal Night shift premium. We now are working considerable overtime hours. Ability to work either shift desirable.

Call 644-6920 or write
Mr. R. D. Leonard
UNION SPECIAL MACHINE COMPANY
416 North Franklin St. Chicago, Ill. 60610
(An Equal Opportunity Employer)

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
MEN — Good jobs with future in our photo department. Learn A trade we will teach you. Must be dependable. You will like working for us. The reproduction people — largest in the midwest.
ALFRED MOSSNER COMPANY
108 West Lake St.
Phone: 372-8608 Room 200
MR. THOMAS.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia
WAITRESSES
Basic salary, $40 per week plus very good tips. All shifts available. Fast turnover, experience preferred. Uniform size 30-36. Apply in person only 9 a. m. — 11 a. m. and 2 p. m. — 4 p. m.
WIMPY GRILLS, INC.
22 W. Monroe
Room 1200

CLERK
Steamship company needs young lady for clerical duties.
Near C & NW and Union Stations.
Salary Open.
Mr. Corvillion 236-5800

FOR WORKING WOMAN
Dependable woman. General house work, one day per week.
Some English necessary. Niles.
967-6474
Evenings & Weekends

SECRETARY
Director of store operations Nat'l. Restaurant Chain, who travels 2-3 days a wk. needs experienced secretary with good shorthand and typing skills, capable of handling a variety of work. Company benefits, public transportation to door, salary open. Contact Mr. Elmer Watson.
227-8900 — PM

REIKALINGA AUKLĖ. Gyventi 2 dirbančių šeimoje su naujagimiu. Labai gera alga, apmokamos atostogos, 5 dienos savaitėje. Privatus kambarys su TV ir vonia. Reikalingos rekomendacijos. Susikalbėti angliškai. Tel. 528-4705 vakarais ir savaitgaliais.

REIKALINGA BUHALTERĖ. Patyrusi bendrose Ledger apvskaitose. Šiek-tiek rašymo mašinėle ir kiti darbai. Labai geri priedai.
HOFFMANN - STANFFORD - TANNING
1001 West Division St.
Tel. 664-1907

REIKALINGA PATIKIMA MOTERIS
bendriems namų ruošos darbams malonioje aplinkoje Chicagos šiaurinėje daly. Labai geras susisiekimas. 5 dienos savaitėje. Reikalingos rekomendacijos, susitarsime dėl atlyginimo. Tel. CO 7-4115 arba 549-4769 vakarais ir savaitgaliais.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininku ir Darbininkių
COUPLE WANTED
as custodians near Northside for Synagogue. Free living quarters.
CALL 787-0450

RENTING IN GENERAL
Nuomos
IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas Gage Parko apylinkėje. Tel. 434-1478

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange istaigoj)
Pigūs automobilių draudimai

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Every year we fail to educate thousands of potentially successful citizens because they're mentally retarded.
And we're supposed to be so smart.
Do something. A free booklet will tell you how you can help.
Write: The President's Committee on Mental Retardation, Washington, D. C. 20201.
Name
Address
City
State Zip Code
Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.
AD MAT NO. MR-41-67
(2 columns x 56 lines)

BUTŲ NUAMAVIMAS. ĮVAIRŪS DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

PAŽVELK
PRIEŠ DEŠIMT metų, prieš Marquette Parką, statytas mūro luksus pajamų namas, 5 ir 3 kamb. butai, karpetai, naujas garažas. Daug priedų — $31,500.
MODERNI 6 kamb. mūro rezidencija, puošnūs nauji karpetai, "built-in" virtuvė, 1½ vonios. Du greta po 30 pėdų lotai. Mūro garažas. $33,500.
ORIGINALUS APARTAMENTINIS NAMAS. Alumin. langai, naujas gazu šildymas ir garažas, aptvertas platus sklypas, pajamų $6,600 metams. Prašo $45,000. Priims rimtas derybas.
PUIKUS 2 BUTŲ 19 metų mūras. 2 atskiri šildymai, keramikos vonios, kabinetų virtuvės, alumin. langai, geležinės tvoros, garažas, arti ofiso. — $36.000.
12 BUTU MŪRAS Marquette Parke. $17.500 pajamų metams. Našlė prašo $84.000.
6½ KAMBARIU didelis Georgian. 1½ VONIOS. Įrengtas sausas beismontas. 2 auto garažas. Apie 20 metų, kaip naujas. $23.000.
2 BUTU 6 metu luksus mūras. 2 auto mūro garažas. Viengungiui įrengtas beismontas. Arti ofiso. $48.800.
9 KAMBARIU 9 metų mūro rezidencija. 2 modernios vonios. 2 atskiri šildymai. Cent. oro vėsinimas. Garažas. Arti Kedzie ir parko. $40.000
2 BUTU gražus mūras arti vienuolyno. Naujas gazo šildymas. 2 auto mūro garažas. $28.500.
6 KAMBARIU modernus medinis. Naujas gazo šildymas. Arti Margučio radijo. $15.800.
MODERNUS 6 KAMBARIU 14 metų mūras. Cent. oro vėsinimas. Įrengtas beismontas, baras, 1½ vonios, 40' lotas. Garažas. $24.000.
PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina $9.900
8 KAMBARIU 1½ aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garažas 83 ir Kedzie. $32.000.
2 AUKŠTU 2 BUTŲ NAMAS, platus lotas. Garažas. Arti mūsų. — $22.000.
Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DĖL AUKŠTOS KOKYBĖS, KAINOS IR SĄŽININGUMO NAMŲ REMONTO DARBUOSE
Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas. Mūrininko, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar
AL BELDAUS TEL. 268-8686

Federalinių ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas - pardavimas
REAL ESTATE
Paršų paliudijimas
NOTARY PUBLIC
Draudimo informacijos
INSURANCE
NAUJAS ADRESAS
ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 St. (prie Sacramento)
Tel. 436-7878

SKAITYK KASDIEN NAUJIENAS SU TEMYK SKILTIS
Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tiktai per